

QƏDİM BİR NAĞİL KİMİ...

(Yaşıla bürünən vətən topağı)

Bu xoş məramın əsası ondan ibarətdir ki, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi meşələrin qorunması və bərpası ilə yanaşı, yeni meşələrin, yaşıl zolaqların salınması üçün uzunmüddətli proqram-layihələr hazırlayıb həyata keçirir. Aydın məsələdir ki, tək cə bir ölkənin, bir regionun deyil, bütövlükdə planetimizin gələcəyi dünya ekosistemlərinin formalaşmasından, xüsusilə də meşələrin normal mövcudluğundan asılıdır. Elə bu səbəbdən də respublikamızda həmin istiqamətdə çox işlər görülür. Nazirliyin müvafiq strukturları birbaşa nazir Muxtar Babayevin göstərişi ilə həmin proqram layihələrin elmi-praktik şəkildə həyata keçirilməsini yüksək səviyyədə təşkil etməkdədir. Meşəçilik anlayışının bütün istiqamətləri üzrə ən vacib olan tədbirlər davam etdirilir. Bu sahə həm də geniş miqyas almaqdadır. Axı meşələr respublikamızın hər tərəfində bərabər paylaşılmamışdır. Diqqət, qayğı və nəzarət o həddə çatıb ki, əvvəllər adidən də adi bir iş və vəzifə kimi baxılan meşəçilik indi xüsusi yanaşma tələb edən strateji məsələyə çevrilib.

Bu sahədə maarifləndirmə məsələsi də gücləndirilir. Ən maraqlı və diqqətçəkən məsələ budur ki, Ekologiya və Təbii Sərvətlər nazirinin özü bütün tədbirlərin həyata keçirilməsi və dinamikasında müntəzəmliklə maraqlıdır.

Bakı-Qazax yolunun hər iki istiqamətində (Şamaxı və Hacıqabul), Bakı-Quba magistralında, eləcə digər respublikadaxili yolların 15-20 il əvvəllərdəki ətraf görüntülərini xatırlayırsınızmı? Budur, çəkilən zəhmət, qayğı və diqqət, tapşırılan vətəndaşlıq mövqeyi ilə yanaşma öz bəhrəsini verməkdədir. İndi bu yolların kiçik meşə zolaqları göz oxşayır, rahatlıq və sevinc bəxş edir.

Təbii, bütövlükdə götürəndə respublikamızda mövcud meşələr ürəyimiz istəyən qədər bol deyil, əksinə hələ ki, azlıq təşkil edir. Bilirsiniz ki, meşələrin özü də respublikanın müxtəlif bölgələrində müxtəlif tərzdə yayılmışdır. Bu bölgələrə xas olan xüsusiyyətlərdən biri müxtəlif təbii sərvətlərin - mineral xammalın, suyun, enerjinin, torpaqların yerləşməsidir. Onların arasında meşə sərvətləri heç bir digər təbii sərvətlərə xas olmayan çoxsahəli funksiyaları yerinə yetirir. Meşələr yeganə təbiət kompleksi hesab olunur ki, onlar su, hava, torpaq kimi biosferanın çox vacib komponentlərinin sabitləşdiril-

məsinə şərait yaradır. Respublikamızda meşələrin əksər sahələri, təxminən 85 faizi Böyük Qafqazda, Kiçik Qafqazda və Talış dağ bölgəsində yerləşir. Ancaq bu meşələr həmin bölgələrdə heç də bərabər şəkildə bölünməmişdir.

Elə nazirliyin də məqsədi meşələrin nəinki mövcud regionlarda, bütövlükdə respublika boyu yayılıb inkişaf etməsində mühüm layihələri reallaşdırmaqdır.

Azərbaycan meşələrinin çox hissəsi qiymətli ağac cinslərindən ibarətdir. Bu meşələrin müxtəlifliyi, onun yayılması iqlim, torpaq, müxtəlif hündürlük qurşaqlarından və digər şəraitlərdən də çox asılıdır. Aydın ki, dağ meşələri düzən meşələrinə nisbətən daha həssas ekosistemdir. Meşələrin ekoloji funksiyası biosferin də daxil olması şərti ilə dağ meşələrində daha səmərəli olaraq biruzə verilir.

Onlardan ən əsası susaxlayıcı, suyu nizama salıcı, torpaq qoruyucu, uçurumlardan, sellərdən mühafizəedicisi, iqlim nizamlayıcı və sanitariya-gigiyenik xüsusiyyətlərdir. Burada eyni zamanda meşələrin reqressiyası rolunu da qeyd etməmək olmaz.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin mövcud qurumları bütün vacib məsələləri intensiv şəkildə həyata keçirmək ənənəsini əxz edərək uğurlar qazanırlar. Regional meşə idarələrinin fəaliyyətindəki əsaslı dönüşlər də bunu bir daha sübut edir. Az vaxt ərzində müşahidə etdiyimiz Şəki, Qax, Zaqatala, Balakən, Bərdə, Masallı-Lənkəran, Quba və digər rayonlarda fəaliyyət göstərən müvafiq qurumların nümunəsi qarşıya qoyulmuş məqsədlərin həyata keçirilməsinə stimula yaradır. Eləcə əksər dövlət qoruyularındakı ciddi intizam və fəaliyyət göstəriciləri də son dövrlərin xarakterik mənzərəsidir.

P.S. Meşələrə, yaşıllıqlara qayğı və məhəbbət türklərdə qədimdən gələn ənənədir. Əbəs yerə deyil ki, ən yüksək mənəvi-əxlaqi və fəlsəfi dəyərlərə malik aforizm və atalar sözləri də elə bizə məxsusdur. Türkiyədə belə bir deyim var: "Yakılan bir orman parçası düşməyə terk edilmiş vətən toprağıdır".

"Kim hardasa yaşıl bir ağacı kəirsə, bilsin ki, o zaman mənim də qollarım kəsilir..." Bu qeyri-adi yanğı, mənəviyyətin əlçatmaz zirvəsində dayanan müdrik sözlər isə ulu öndərimiz Heydər Əliyevə məxsusdur.